

REFERAT Psykiatri- og socialudvalget d. 08-11-2023

Mødedato Onsdag d. 08. november 2023 kl. 13:00

Mødested Holmstrupgård, Pejsestuen, Holmstrupgårdvej 39, 8220 Brabrand

Indholdsfortegnelse

Tema: Besøg på Holmstrupgård # (kl. 13.00-14.00).....	3
Godkendelse af nye og ændrede indikatorer for Målbilledet for Socialområdet i Region Midtjylland	4
Orientering om praksis for matchning og afslag fra tilbuddene på socialområdet i Region Midtjylland	6
Orientering om status på implementeringen af Region Midtjyllands akutte natordning #.....	8
Region Midtjyllands position i dialogen med kommuner om etablering af psykiatrhuse.....	9
Forslag om tilslutning til Solsikkeprogrammet.....	12
Forberedelse af møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg #.....	15
Gensidig orientering #.....	16
Underskriftsark #.....	17

Punkt 1: Tema: Besøg på Holmstrupgård # (kl. 13.00-14.00)

1-00-22-22

Sagsfremstilling

Mødet i psykiatri- og socialudvalget den 8. november 2023 holdes på Holmstrupgård.

I forbindelse med mødet vil forstander/områdechef Rasmus Ladefoged Dinnesen præsentere Holmstrupgård kombineret med en rundvisning på stedet.

Der er afsat én time til oplægget og rundvisningen.

Der er vedlagt et faktaark med information om Holmstrupgård.

Beslutning

Der var en præsentation af Holmstrupgård ved områdechef Rasmus Ladefoged Dinnesen.

I præsentationen var der bl.a. fokus på, hvordan Holmstrupgård arbejder med "Ordet er dit" og om vigtigheden af et godt og velfungerende samarbejde med psykiatrien, politiet m.fl. om de unge beboere og brugere af tilbuddene.

Der var afslutningsvist en kort rundvisning på Holmstrupgård.

Jacob Klærke og Marianne Karlsrose var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Faktaark om Holmstrupgård

Punkt 2: Godkendelse af nye og ændrede indikatorer for Målbilledet for Socialområdet i Region Midtjylland

1-30-73-59-20

Resume

Der fremlægges forslag til indikatorer for "Oplevet Borgertilfredshed" til Målbilledet for Socialområdet i Region Midtjylland. Herudover foreslås der ændringer i to af de eksisterende indikatorer i målbilledet.

Direktionen indstiller,

at de fire indikatorer for "Oplevet Borgertilfredshed" til Målbilledet for Socialområdet i Region Midtjylland, der er foreslået i sagen, godkendes, og

at de ændrede indikatorer for "Kapacitet" og "Vikarer" til Målbilledet for Socialområdet i Region Midtjylland godkendes.

Sagsfremstilling

Målbilledet for Socialområdet i Region Midtjylland består af syv mål, hvor der p.t. alene er tilknyttet indikatorer til fem af målene. Der mangler således relevante indikatorer for målene "Oplevet borgertilfredshed" og "Udvikling for borgeren". Socialområdet arbejder på at udvikle relevante indikatorer for disse to mål.

"Ordet er dit"

Socialområdet har siden 2019/2020 arbejdet med at udvikle og afprøve indikatorer for målbilledets mål om "Oplevet Borgertilfredshed".

Til formålet - og ikke mindst for at give borgerne på Socialområdet er ny stemme og et nyt talerør - har Socialområdet i samarbejde med borgere og personale udviklet "Ordet er dit", som er en tilfredshedsundersøgelse på iPad, hvor borgerne kan give deres mening og oplevede tilfredshed med Socialområdets indsatser til kende.

Undersøgelsen indeholder syv fælles spørgsmål, som besvares på tværs af Socialområdet. Der er herudover lokale spørgsmål for hver af de otte specialområder på Socialområdet.

De syv fælles temaer i spørgsmålene:

1. Borgernes oplevelse af at føle sig set og hørt
2. Borgernes oplevelse af hjælp til at føle sig tryk
3. Borgernes oplevelse af trykhed på afdelingen
4. Borgernes oplevelse af hjælp og støtte på afdelingen
5. Borgernes oplevelse af støtte til håb og drømme for fremtiden
6. Borgernes oplevelse af hjælp til at arbejde med deres ønsker for fremtiden
7. Borgernes oplevelse af hjælp til relationer

Spørgsmålene besvares via en smileyskala, og der er mulighed for kommentarer på alle spørgsmål.

"Ordet er dit" og de tilhørende spørgsmål er grundigt testet over de sidste år af borgere og personale på Socialområdet. I vinteren/foråret 2023 er "Ordet er dit" gennemført af 186 borgere på tre hele specialområder (Holmstrupgård, Specialområde Udviklingshandicap og Specialområde Socialpsykiatri Voksne). "Ordet er dit" er således nu klar med driftsdata.

Psykiatri- og socialudvalget har løbende været orienteret om udviklingen af "Ordet er dit". På regionsrådets temadag den 26. september 2023 fik regionsrådet en præsentation af de første tværgående driftsdata fra undersøgelsen.

Der er vedlagt et bilag, der illustrerer, hvordan indikatorerne baseret på "Ordet er dit" vil kunne præsenteres i målbilledrapporten.

Forslag til indikatorer for "Oplevet Borgertilfredshed"

På baggrund af erfaringerne fra "Ordet er dit" foreslås det, at der udvælges en række indikatorer fra undersøgelsen til at belyse målet "Oplevet borgertilfredshed" i Målbilledet for Socialområdet.

Konkret foreslås følgende fire spørgsmål/temaer som indikatorer for "Oplevet borgertilfredshed":

- Borgernes oplevelse af at føle sig set og hørt
- Borgernes oplevelse af hjælp til at føle sig tryk

- Borgernes oplevelse af hjælp og støtte på afdelingen
- Borgernes oplevelse af støtte til håb og drømme for fremtiden

De fire ovennævnte indikatorer er udvalgt ud fra flere parametre. For det første repræsenterer de et bredt udsnit af centrale borgernære temaer i forhold til Oplevet Borgertilfredshed, herunder tryghed; at føle sig set og hørt; oplevelsen af hjælp og støtte samt oplevelsen af at blive understøttet i ens ønsker, håb og drømme.

For det andet er indikatorer, hvor data fra alle Socialområdetets otte specialområder indgår, prioriteret. Det gælder for tre ud af de fire anbefalede indikatorer. Da et af socialområdetets specialområder Institut for Kommunikation og Handicap (IKH) primært arbejder med ambulante indsatser, besvarer IKH kun de tre af de syv fælles spørgsmål, der er relevante for dem ind i den ambulante kontekst.

Endelig er indikatoren om støtte til håb og drømme for fremtiden et direkte mål i forhold til socialområdetets vision om "at understøtte borgeren i at udleve ønsker, håb og drømme".

Det er administrationens vurdering, at der med de nye indikatorer fremover vil være relevante data til den politiske og administrative opfølgning på målbilledet på målet om Oplevet Borgertilfredshed.

Forslag om ændrede indikatorer for "Belægningsprocent" og "Andel vikarer"

I forbindelse med anvendelsen af målbilledet er det konstateret, at der er udfordringer i forhold til to af de nuværende indikatorer i Målbilledet for Socialområdet i Region Midtjylland med den nuværende udformning af indikatorerne. Det gælder for indikatorerne for henholdsvis "Belægningsprocent" og "Andel vikarer". Der foreslås derfor nogle justeringer af de to indikatorer.

Indikatoren "Belægningsprocent"

Indikatoren Belægningsprocent foreslås ændret til Kapacitetsudnyttelsesprocent for at kunne vise et mere retvisende billede af kapaciteten og udnyttelsen af denne.

Belægningsprocenten beregnes på baggrund af de normerede pladser, som er godkendt i rammeaftalen. Disse pladser opdateres kun én gang om året, når en ny rammeaftale træder i kraft i januar. Det betyder, at der i løbet af året ikke tages højde for f.eks. afdelinger, der åbner eller lukker. Belægningsprocenten kan altså se kunstigt høj eller lav ud sammenlignet med den reelle kapacitet, der på specialområderne.

I stedet for de normerede pladser foreslås det at bruge kapaciteten som baggrund for beregningen. Kapaciteten er et tal, som er udtryk for, hvor mange pladser de enkelte områder reelt har til rådighed en given måned til at indskrive borgere på.

Indikatoren "Andel vikarer"

Indikatoren Andel vikarer foreslås ændret til Andel vikarer, inklusive eksterne vikarer.

De eksterne vikarer har hidtil ikke været indeholdt i tallene for vikarer i målbilledet af tekniske årsager. Det er nu muligt, og indikatoren foreslås derfor ændret, så den giver et mere retvisende billede af vikarforbruget samlet set.

Der er vedlagt et bilag, der kort uddyber baggrunden for forslaget om at ændre de to indikatorer.

Implementering af de nye indikatorer i målbilledet

Med forbehold for regionsrådets godkendelse af indikatorerne for Oplevet Borgertilfredshed og justeringen af de to indikatorer for Kapacitetsudnyttelse og Vikarer forventes de nye indikatorer implementeret i Målbilledet for Socialområdet i Region Midtjylland fra december 2023.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at de fire indikatorer for "Oplevet Borgertilfredshed" til Målbilledet for Socialområdet i Region Midtjylland, der er foreslået i sagen, godkendes, og

at de ændrede indikatorer for "Kapacitet" og "Vikarer" til Målbilledet for Socialområdet i Region Midtjylland godkendes.

Jacob Klærke var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Illustration af målbilledindikatorer for Oplevet Borgertilfredshed

Beskrivelse af nye indikatorer - Kapacitet og Vikarer

Punkt 3: Orientering om praksis for matchning og afslag fra tilbuddene på socialområdet i Region Midtjylland

1-30-73-173-22

Resume

Der orienteres om praksis omkring matchning og afslag til pladserne på tilbuddene på socialområdet i Region Midtjylland.

Direktionen indstiller,

at orientering om praksis ved matchning og afslag på pladser på tilbud på socialområdet tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og socialudvalget har - på baggrund af en konkret sag - anmodet om en orientering om regler og praksis for matchning og afslag i forhold til pladserne på tilbuddene på Socialområdet i Region Midtjylland.

Socialdirektør Ann-Britt Wetche vil på mødet give en uddybende orientering og eksempler på håndtering af praksis med udgangspunkt i et konkret forløb fra et specialområde som case. Socialdirektør Ann-Britt Wetche vil ligeledes kort redegøre for den konkrete sag.

Generelt om regionens forpligtigelse og rolle på socialområdet

I henhold til Serviceloven har kommunerne det fulde myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar på det specialiserede socialområde. Det betyder, at det er den enkelte kommune, som træffer afgørelse om visitation af den enkelte borger til et tilbud og betaler for borgerens placering i et tilbud. Det fremgår af servicelovens § 4, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud. Kommunerne kan sikre denne forsyningspligt gennem egne tilbud eller gennem samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Region Midtjylland fungerer som leverandør og driftsherre af en række specialiserede tilbud og ydelser til kommunerne på socialområdet. Dette samarbejde reguleres i rammeaftale på det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Region Midtjylland.

Regionen forpligtiger sig til at oprette og drive det antal pladser og den type tilbud, som der aftales i rammeaftalen. Ligesom regionen forpligtiger sig til at følge rammerne for samarbejdet beskrevet i rammeaftalen og den tilhørende styringsaftale. Regionen er ikke forpligtiget til at oprette eller drive tilbud på socialområdet ud over det aftalte i gældende rammeaftale.

Om matchning og afslag fra regionale tilbud

Specialområderne i Socialområdet Region Midtjylland modtager henover et år en række antal henvendelser fra kommunerne i forhold til afdækning af et match til et regionalt tilbud. I 2022 fik Region Midtjylland 599 henvendelser, og til og med september 2023 har regionen fået 413 henvendelser fra kommunerne.

Det er dog langt fra alle henvendelser, som resulterer i et kommunalt ønske om indplacering af en borger på et regionalt tilbud. Ligesom at Region Midtjylland i visse tilfælde må afvise et kommunalt ønske om indplacering på et regionalt tilbud. Et afslag på indplacering sker som udgangspunkt i tre overordnede begrundelser. Hvis der ikke er ledig plads, hvis der mangler personale, eller hvis borgeren er uden for tilbuddets godkendte målgruppe/dårligt match.

I 2022 måtte specialområderne på Socialområdet i Region Midtjylland give 151 afslag til kommunerne, og til og med september 2023 er der givet 110 afslag.

Begrundelse for afslag	2022	Jan.-sept. 2023
Ikke ledig plads	42	56
Mangler personale	3	2
Ikke målgruppe/dårligt match	106	52
I alt	151	110

Tilbuddene på socialområdet i Region Midtjylland er godkendt af Socialtilsynet til drift af tilbud inden for specifikke målgrupper. En godkendelse kan blive inddraget, hvis et tilbud ikke lever op til kvalitetskriterierne fra Socialtilsynet. En korrekt matchning mellem den enkelte borger og det konkrete tilbud har derfor stort fokus i tilsynsvirksomheden

på socialområdet. Ikke kun ved tilsynsbesøg fra Socialtilsyn, men fx også tilsyn fra Styrelsen for patientsikkerhed og Arbejdstilsynet.

Et afslag kan også gives til en borger, som er inden for tilbuddets godkendte målgruppe, men hvor der er et dårligt match mellem den konkrete borger og tilbuddet. Det kan fx være ud fra kriterier om kompleksitet, udadreagerende adfærd, dårlig begavelse, de fysiske rammer i tilbuddet, svær psykiatrisk lidelse, manglende "konkret" diagnose eller ud fra et hensyn til den øvrige beboersammensætning. I sigtet mod et korrekt match er der indbygget et hensyn til den enkelte borgers trivsel og sikkerhed, hensyn til de øvrige beboeres trivsel og sikkerhed samt medarbejdernes sikkerhed og arbejdsmiljø.

Omplacering af en borger til andet tilbud

Ved væsentlige ændringer i behov eller funktionsniveau ved en indplaceret borger kan man opleve, at borgeren – på trods af justeringer og tilpasning af indsatsen – ikke længere er korrekt matchet i tilbuddet og derfor skal omplaceres til et andet og mere egnet tilbud.

Ud fra Rammeaftalens styringsaftale og de gældende standardkontrakter på voksenområdet (der er endnu ikke udarbejdet standardkontrakter på børneområdet) er regionen forpligtet til at indgå i en dialog med handlekommunen om dette. I langt de fleste tilfælde vil en sådan omplacering ske i en planlagt proces og ud fra det aftalte opsigelsesvarsel i standardkontrakten. Regionen vil her være behjælpelig med at tilbyde enten at omplacere internt til andet tilbud i regionen eller hjælpe handlekommunen og borgeren videre til en anden leverandør.

I sjældne tilfælde vil et sådant omplaceringsbehov have en akut karakter og må ske inden for en meget kort tidshorisont. Regionen vil her fortsat være forpligtet til at indgå i en konstruktiv dialog og være handlekommunen behjælpelig med finde tilbud, som matcher det aktuelle behov for borgeren. Det er dog handlekommunen, der har myndighedssansvaret og indskriver borgeren på et nyt tilbud.

Der gælder nogle særlige betingelser for placering af børn og unge på delvist lukket afdeling/døgninstitution. De er beskrevet i det vedlagte bilag "Betingelser for indplacering på delvis lukket eller en sikret afdeling".

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget tog orientering om praksis ved matchning og afslag på pladser på tilbud på socialområdet til efterretning.

Jacob Klærke var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Betingelser for indplacering på delvis lukket eller en sikret afdeling

Punkt 4: Orientering om status på implementeringen af Region Midtjyllands akutte natordning

1-30-72-55-23

Resume

Der gives en status på fremdrift og udfordringer i forhold til implementeringen af Region Midtjyllands akutte natordning. Ordningen træder i kraft den 1. marts 2024.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om status på implementeringen af Region Midtjyllands akutte natordning tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Sagen behandles i følgende stående udvalg:

Hospitalsudvalget
Udvalg for nære sundhedstilbud
Psykiatri- og socialudvalget

Regionsrådet godkendte i januar 2023 en ny lægevagtsaftale, og som følge heraf skal Region Midtjylland overtage opgaven med at sikre borgere i regionen med akut ikke-livstruende sygdom eller skade, der ikke kan vente til næstkommende dag, adgang til relevant rådgivning og hjælp i nattetimerne (kl. 23.00-08.00). I forlængelse af regionsrådets beslutning har direktionen overgivet opgaven med at få opbygget og organiseret en model svarende til det vedtagne til Præhospitalet.

Formålet med dagsordenspunktet er at give en status på projektet og implementeringen samt give et indblik i, hvad regionen ser af udfordringer de kommende måneder.

Den valgte model

Den 24. maj 2023 traf regionsrådet beslutning om model for Region Midtjyllands akutte natordning, hvilket betyder, at løsningen om natten kommer til at indeholde:

- at telefon- og videokonsultationer fortsat skal være omdrejningspunktet for natordningen. Samtidig er det prioriteret, at speciallæger i almen medicin også i fremtiden tager imod opkald og varetager visitationsopgaven om natten
- at der kommer et yderligere konsultationssted på Regionshospitalet Gødstrup i tidsrummet kl. 23.00-08.00, foruden det eksisterende på Aarhus Universitetshospital
- at sygebesøg i hjemmet vil blive udført af paramedicinere, erfarent ambulancepersonale eller erfarne sygeplejersker.

Præhospitalet har fået ansvaret for at rekruttere personale til den nye ordning, at sikre den relevante uddannelse af personalet og at anskaffe det nødvendige materiel mv., så ordningen er klar til ikrafttrædelse den 1. marts 2024. Opgaven udføres i tæt samarbejde med regionens øvrige hospitaler og administration og følges løbende af 'Styregruppe for Region Midtjyllands akutte natordning' med repræsentation af direktion og hospitalsledelsesrepræsentanter.

Status og hvad regionen ser af udfordringer i de kommende måneder

Præhospitalets ledelse vil på mødet give en orientering om status på arbejdet med implementering og særligt status på følgende områder:

- Rekruttering til visitationen, konsultationen og sygebesøgsbilerne og tilpasninger i forhold til den valgte model
- Hovedudfordringer i implementeringen de kommende måneder i forhold til den valgte model.

Beslutning

Psykiatri- og tog orienteringen om status på implementeringen af Region Midtjyllands akutte natordning til efterretning.

Jacob Klærke var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 5: Region Midtjyllands position i dialogen med kommuner om etablering af psykiatrhuse

1-30-74-6-23

Resume

Der er behov for en regional retning på igangværende og eventuelt kommende dialoger med kommuner om mulighederne for etablering af psykiatrhuse. Der foreslås derfor fire pejlemærker, som tilsammen udgør Region Midtjyllands position i dialogerne om etablering af psykiatrhuse.

Direktionen indstiller,

at forslag til Region Midtjyllands position i dialogen om nye psykiatrhuse godkendes, og

at den fortsatte dialog med Viborg og Horsens kommuner, såfremt positionen godkendes, vil tage afsæt heri.

Sagsfremstilling

Sagen behandles i følgende stående udvalg:

Udvalg for nære sundhedstilbud
Psykiatri- og socialudvalget

Der opleves en stigende interesse for psykiatrhuse blandt kommuner i Region Midtjylland. Interessen kommer til udtryk ved, at kommunerne enkeltvis henvender sig til regionen med ønske om dialog om etablering af et psykiatrhuse i den pågældende kommune. Konkret er der på nuværende tidspunkt igangværende dialoger med Viborg og Horsens kommuner.

Frem for at håndtere henvendelserne fra kommunerne enkeltvis foreslås det at fastlægge en overordnet position for dialogen om etableringen af nye psykiatrhuse.

Position i dialogen om etablering af psykiatrhuse

I juni 2021 godkendte regionsrådet Strategi for Sundheds- og Psykiatrhuse, som sætter fokus på udvikling af sundheds- og psykiatrhuse i Region Midtjylland. Strategien indeholder nogle principper i forhold til borgere, faglighed og økonomi, som udviklingen af psykiatrhuse må tage afsæt i. Hertil kommer forhold af betydning for etablering af psykiatrhuse, som der bør være en særlig opmærksomhed på. Det gælder særligt etablering af nærhospitalet, personalemangel og ressourcer samt presset på anlægsøkonomien.

Psykiatrien er udfordret af rekrutteringsudfordringer og personalemangel, samtidig med at stadigt flere borgere kommer i kontakt med den regionale psykiatri. Psykiatrien får dermed stadigt vanskeligere ved at flytte personale fra de psykiatriske afdelinger til psykiatrhuse og lignende.

En særlig udfordring i forhold til psykiatrhuse er etablering af overnatningspladser, da det er en særligt ressourcekrævende opgave. Overnatningspladserne i de nuværende psykiatrhuse er etableret på baggrund af nedlæggelse eller flytning af sengepladser lokalt i de pågældende områder. Denne fremgangsmåde vurderes ikke at være mulig fremadrettet, da der er et stort pres på sengekapaciteten på de psykiatriske afdelinger. Dette udelukker dog ikke, at der i kommunalt regi kan oprettes døgndækkede overnatningspladser.

I henhold til forliget om Budget 2024 ønsker forligspartierne endvidere, at der arbejdes for en mere effektiv udnyttelse af regionens bygningsarealer for dermed at kunne reducere og samle regionens bygningsmasse. En fornuftig ressourceudnyttelse, både drifts- og anlægsmæssigt, er derfor et væsentligt hensyn.

På baggrund af principperne fra strategien og de nævnte forhold af betydning foreslås følgende pejlemærker, som tilsammen vil udgøre Region Midtjyllands position i dialogen om etablering af fælles psykiatrhuse:

- Region Midtjylland etablerer ikke nye fælles fysiske psykiatrhuse.
- Region Midtjylland ønsker at udvikle sammenhængende og integrerede psykiatritilbud i tæt samarbejde med kommuner og praksissektor og bringe mere psykiatrisk behandling tættere på borgerne. Det kan eksempelvis være med udgangspunkt i F-ACT, som er en model, hvor tværfaglige og tværsektorielle teams arbejder sammen omkring patienterne/borgerne.
- Hvis en kommune ønsker at etablere et kommunalt psykiatrhuse, eventuelt med kommunale overnatningspladser eller lignende, vil regionen gå i dialog med kommunen om, hvordan Psykiatrien i Region Midtjylland kan understøtte dette.

- Hvis der etableres sundhedshuse, nærhospitaler eller lignende, vil det i planlægningen skulle overvejes, hvordan Psykiatrien kan indgå.

I vedlagte notat er begrundelsen for de foreslåede pejlemærker uddybet.

Igangværende dialog med Viborg Kommune

Viborg Kommune og Region Midtjylland har et velfungerende samarbejde på psykiatriområdet. Det forestående byggeri af Ny Psykiatri i Søndersøparken i Viborg har de seneste år givet anledning til politiske og administrative drøftelser af mulighederne for at styrke samarbejdet yderligere.

Da Region Midtjylland har behov for den grund, hvor Viborg Kommunes Center for Mestring ligger, for at kunne realisere byggeriet af Ny Psykiatri i Viborg, har drøftelserne centreret sig om muligheden for at etablere et psykiatrihus i sammenhæng med Center for Mestrings nye placering. Center for Mestring er Viborg Kommunes aktivitetstilbud for borgere over 18 år med psykiske og sociale problemstillinger.

Såfremt den foreslåede position vedtages, vil der ikke længere være afsæt for en dialog om etablering af et fælles psykiatrihus. I stedet vil Region Midtjyllands position i den fremadrettede dialog med Viborg Kommune tage afsæt i mulighederne for et intensivt samarbejde omkring F-ACT, som der allerede er et stort fælles fokus på i Midtklyngen, som ud over Viborg Kommune og Regionspsykiatrien Midt omfatter kommunerne Skive og Silkeborg.

Igangværende dialog med Horsens Kommune

Byrådet i Horsens Kommune inviterede i december 2022 Region Midtjyllands regionsråd til en drøftelse af perspektiverne for etablering af et psykiatrihus i Horsens. Der er planlagt et møde mellem formandskabet for psykiatri- og socialudvalget og formandskabet for Sundheds-, Forebyggelses- og Psykiatriudvalget i Horsens Kommune i december 2023. Horsens Kommune fremsendte sammen med invitationen et oplæg til to scenarier som afsæt for drøftelsen. Det første scenarie fra Horsens Kommune er et matrikelfællesskab, og det andet scenarie er et matrikelfællesskab med døgnpladser.

Såfremt den foreslåede position vedtages, vil Region Midtjyllands udgangspunkt i dialogen med Horsens Kommune være fokuseret på mulighederne for at udvikle sammenhængende og integrerede psykiatritilbud i tæt samarbejde med kommuner og praksissektor og bringe mere psykiatrisk behandling tættere på borgerne. Det betyder også, at Horsens Kommunes ønske til matrikelfællesskab ikke vil kunne imødekommes.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at Region Midtjylland – i lyset af den aktuelle situation med stort pres på personalet i Psykiatrien og en meget stram drifts- og anlægsøkonomi- indtil videre arbejder ud fra følgende pejlemærker i forhold til indgåelse af formelle samarbejder med kommunerne, herunder om etablering af fysiske psykiatrihuse:

1. Region Midtjylland ønsker aktivt at udvikle sammenhængende og integrerede psykiatritilbud i tæt samarbejde med kommuner og praksissektor og bringe mere psykiatrisk behandling tættere på borgerne. Det kan eksempelvis være med udgangspunkt i IPS eller F-ACT, som er modeller, hvor tværfaglige og tværsektorielle teams arbejder sammen omkring patienterne/borgerne.
2. Hvis en kommune ønsker at etablere et kommunalt psykiatrihus, eventuelt med kommunale overnatningspladser eller lignende, vil regionen gå i dialog med kommunen om, hvordan Psykiatrien i Region Midtjylland eventuelt kan understøtte dette.
3. Hvis der etableres sundhedshuse, nærhospitaler eller lignende, vil det i planlægningen skulle overvejes, hvordan Psykiatrien kan indgå.

at den igangværende politiske og administrative dialog med Viborg Kommune og Horsens Kommune om samarbejde om fælles psykiatriindsatser fortsættes, idet der i drøftelserne fremadrettet tages udgangspunkt i, at Region Midtjylland for nuværende ikke har ressourcer til at indgå i samarbejder om etablering af fysiske psykiatrihuse og lignende, men fortsat har et stærkt ønske om et samarbejde om indsatser for borgerne, der kan styrke den tværsektorielle sammenhæng og gode forløb for borgerne.

Jacob Klærke var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Den 12. december 2022 blev der afholdt fællesmøde mellem Region Midtjyllands psykiatri- og socialudvalg og Viborg Kommunes Social- og Sundhedsudvalg med henblik på at drøfte de fælles ambitioner for projektet om et eventuelt fælles psykiatrihus.

Forretningsudvalget drøftede den 11. oktober 2022 den overordnede ramme for dialogen med Viborg Kommune om et eventuelt psykiatrihus og godkendte, at den videre proces er en fælles politisk drøftelse mellem psykiatri- og socialudvalget i Region Midtjylland og social- og sundhedsudvalget i Viborg Kommune om de fælles ambitioner for projektet, herunder ønsker til indhold og lokation, samt om den videre proces omkring projektet.

Regionsrådet godkendte den 25. maj 2022, at administrationen fortsætter dialogen med Viborg Kommune om et styrket samarbejde om indsatsen for borgere med psykisk sygdom.

Regionsrådet godkender den 23. juni 2022 "Strategi for sundheds- og psykiatrhuse".

Den 12. maj 2021 blev der afholdt møde mellem formandskaberne for Viborg Kommunes Social- og Sundhedsudvalg, Region Midtjyllands psykiatri- og socialudvalg samt udvalg for nære sundhedstilbud om mulighederne for at styrke samarbejdet om indsatsen for borgere med psykisk sygdom. På mødet var der enighed om, at drøftelsen af et tættere samarbejde skulle fortsætte på administrativt niveau.

Bilag

Forslag til position i forhold til etablering af psykiatrhuse

Punkt 6: Forslag om tilslutning til Solsikkeprogrammet

1-00-22-22

Resume

Der fremlægges et forslag til, hvordan Region Midtjylland kan bakke op om "Solsikkeprogrammet". Solsikkeprogrammet skal hjælpe mennesker med et skjult handicap med at gøre personalet opmærksom på borgerens særlige udfordringer.

Direktionen indstiller,

- at Region Midtjylland bakker op om Solsikkeprogrammet ved at tilmelde sig programmet som virksomhed,
- at det er frivilligt for de enkelte arbejdspladser i Region Midtjylland at implementere Solsikkeprogrammet, og
- at der afsættes 30.000 kr. årligt til medlemskabet af Solsikkeprogrammet samt køb af supplerende materialer fra 2024. Beløbet finansieres af puljen til "nye initiativer til øget lighed i sundhed" i 2024 og 2025, mens det fra 2026 indgår i budgetdrøftelserne.

Sagsfremstilling

Sagen behandles i følgende stående udvalg:

Hospitalsudvalget
Psykiatri- og socialudvalget

Psykiatri- og socialudvalget har på sit møde den 7. juni 2023 drøftet en henvendelse fra regionsrådsmedlem Mette Guldborg om, at Region Midtjylland skal tilslutte sig "Solsikkeprogrammet". Udvalget anmodede i den forbindelse administrationen om at udarbejde et forslag om Region Midtjyllands tilslutning til Solsikkeprogrammet.

Om Solsikkeprogrammet

Solsikkeprogrammet er en international og national kampagne, der skal sikre øget tilgængelighed og opmærksomhed for mennesker med skjulte/usynlige handicap, som fx ordblindhed, psykiske sygdomme, autisme, ADHD, demenssygdomme, hjerneskade, talehandicap, synsnedsættelse, blindhed eller hørehandicap. Kampagnen er oprindeligt startet i lufthavne, men omfatter nu mange forskellige brancher, herunder sundhedsområdet.

Solsikkeprogrammet består grundlæggende af to dele. For det første en synlig markør, "solsikkesnoren", som viser, at en borger kan have behov for et særligt hensyn, når man møder borgeren og for det andet af information/træning af medarbejdere i, hvordan man møder borgere, der bærer solsikkesnoren.

Borgere med skjulte handicap kan ved at bære en "solsikkesnor" (keyhanger) eller andre produkter fra Solsikkeprogrammet diskret vise, at de kan have brug for, at der bliver taget særlige hensyn. Det kan være patienter og pårørende, men også ansatte - eksempelvis på særlige vilkår. Det er borgeren selv, der bestemmer, om den pågældende bruger "solsikkesnoren". Der er ikke fra programmets side opsat kriterier for, hvem der er omfattet.

Solsikkeprogrammet adresserer dermed, at der er en gruppe borgere, der kan være udfordrede ved besøg på regionens tilbud. Det kan blandt andet være borgere med angst, kroniske smerter eller ordblindhed. Hvis denne gruppe af borgere benytter solsikkesnoren, når de kommer på et hospital eller anden regional institution, kan de ansatte her hurtigere blive opmærksomme på, at der kan være behov for lidt ekstra hjælp eller tålmodighed overfor dem og dermed give den rette hjælp og omsorg.

Det skal i den forbindelse nævnes, at borgere m.fl. selv kan købe en solsikkesnor, ligesom der er flere virksomheder, der udleverer solsikkesnoren gratis, eksempelvis Salling Group. Region Midtjyllands ansatte vil derfor møde borgere med solsikkesnoren, når disse benytter regionens tilbud.

Solsikkeprogrammet handler i høj grad om at klæde medarbejderne i organisationen på til at håndtere borgere med et skjult handicap. Hvis man som virksomhed tilmelder sig Solsikkeprogrammet, forventes det derfor, at relevante medarbejdere i virksomheden ser én kort træningsvideo (efter det oplyste fra Solsikkeprogrammet er videoen på syv minutter), så medarbejderne ved, hvad Solsikkesymbolet betyder, og hvordan man bedst møder en person med et usynligt handicap. Der er ikke fra Solsikkeprogrammets side opstillet krav til, hvordan eller hvornår medarbejderne får denne træning. Det er op til virksomheden selv at tilrettelægge.

Midttrafik er i dag tilsluttet Solsikkeprogrammet. Midttrafik har trænet chauffører, kontrollører og kundecenterpersonale gennem Solsikkeprogrammet, så de ved, hvad et usynligt handicap er, hvad Solsikken betyder, og hvordan man bedst møder en person, der har valgt at gøre sit usynlige handicap synligt ved at bære solsikkesnoeren. Midttrafik har overvejende positive tilbagemeldinger fra chaufførerne, men de har også en stor udskiftning, og derfor når informationen ikke altid ud til afløsere og nye chauffører.

Region Hovedstaden og Region Nordjylland har været med i programmet siden 2021. Det er her op til de enkelte arbejdspladser, om de tilslutter sig/gør brug af Solsikkeprogrammet. Programmet benyttes her særligt i akutmodtagelsen og i de psykiatriske centre. Eksempelvis kan patienterne låne/få udleveret en solsikkesnor, hvis de ikke selv har en.

Solsikkeprogrammet i Region Midtjylland

Det er administrationens vurdering, at en tilslutning til Solsikkeprogrammet vil understøtte arbejdet med lighed i sundhed, og at det vil være et godt tilbud til borgere, pårørende og medarbejdere i Region Midtjylland.

Hertil kommer, at regionens ansatte - uanset om regionen er tilsluttet Solsikkeprogrammet eller ej - vil møde borgere med solsikkesnoeren, der vil kunne have en forventning om, at de ansatte kender solsikkesnoeren, og hvordan man skal forholde sig til den.

En regional opbakning til Solsikkeprogrammet vil derfor primært handle om at klæde de relevante medarbejdere på til at møde personer med solsikkesnoeren. Og kun i mindre grad om at udlevere solsikkesnore.

Solsikkeprogrammet har været drøftet med de somatiske hospitaler, Psykiatrien og Socialområdet, der alle principielt ser Solsikkeprogrammet som et positivt tiltag. Der kan dog være forskelle på, i hvor høj grad programmet opleves som et meningsfuldt redskab på den enkelte arbejdsplads - også henset til det pres, der aktuelt er på ressourcerne på hospitalerne. Det er administrationens vurdering, at det er på akutafdelingerne, i forhallerne og visse ambulatorier, hvor der er mange mennesker, det primært giver mening at deltage i Solsikkeprogrammet.

Det foreslås, at Region Midtjylland bakker op om Solsikkeprogrammet ved at tilmelde sig programmet som virksomhed. Hermed kan Region Midtjylland stille træningsvideoer samt et antal solsikkesnore til rådighed for de arbejdspladser, der ønsker at deltage aktivt i Solsikkeprogrammet.

Det foreslås endvidere, at det er frivilligt for arbejdspladserne i Region Midtjylland at implementere Solsikkeprogrammet, herunder udlevere solsikkesnore og vise træningsvideoer, ud fra en lokal vurdering af relevansen af Solsikkeprogrammet.

Det skal i den forbindelse nævnes, at der ikke fra Solsikkeprogrammets side er et krav til, at alle virksomhedens medarbejdere har gennemført træningsvideoerne. Der kræves dog en vis tilslutning lokalt til Solsikkeprogrammet, hvis regionens eventuelle overordnede opbakning til programmet skal fremstå troværdigt.

Såfremt Region Midtjylland tilslutter sig Solsikkeprogrammet, vil der derfor blive foretaget en informationsindsats til de lokale arbejdspladser om Solsikkeprogrammet.

Økonomi

Virksomheder, der tilmelder sig Solsikkeprogrammet, betaler et beløb årligt, alt efter virksomhedens størrelse, og hvilke servicere man ønsker fra programmet.

Den konkrete udgift for Region Midtjylland til standardmodellen vil være 15.000 kr. årligt. For medlemsgebyret får man adgang til træningsvideoer til medarbejderne samt et antal solsikkesnore m.m., der kan udleveres til brugere og medarbejdere. Der kan løbende tilkøbes yderligere solsikkesnore, informationsmaterialer, posters m.m. hos Solsikkeprogrammet.

Det foreslås, at der afsættes 30.000 kr. årligt til medlemskab af Solsikkeprogrammet samt køb af supplerende materialer. Beløbet foreslås finansieret af puljen til "nye initiativer til øget lighed i sundhed" i 2024 og 2025, mens der fra 2026 anvises anden finansiering. Da puljen er disponeret for 2023, foreslås det, at den formelle tilslutning til Solsikkeprogrammet sker fra 2024.

Det forudsættes, at de enkelte arbejdspladser eventuelle mindre udgifter ved implementering af Solsikkeprogrammet, fx indkøb af posters, finansieres lokalt.

Udvalg for lighed i sundhed har drøftet sagen på et møde den 12. oktober 2023, hvor udvalget anbefaler, at Region Midtjylland tilslutter sig Solsikkeprogrammet som beskrevet i sagen.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at Region Midtjylland bakker op om Solsikkeprogrammet ved at tilmelde sig programmet som virksomhed,

at det er frivilligt for de enkelte arbejdspladser i Region Midtjylland at implementere Solsikkeprogrammet, og at der afsættes 30.000 kr. årligt til medlemskabet af Solsikkeprogrammet samt køb af supplerende materialer fra 2024. Beløbet finansieres af puljen til "nye initiativer til øget lighed i sundhed" i 2024 og 2025, mens det fra 2026 indgår i budgetdrøftelserne.

Jacob Klærke var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 7: Forberedelse af møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg #

1-00-22-22

Resume

Drøftelse af emner til møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Direktionen indstiller,

at emner til møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg drøftes.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og socialudvalget har aftalt, at udvalget som et fast punkt på udvalgets dagsorden drøfter relevante emner på møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg samt drøfter eventuelle emner, som ønskes taget op i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Psykiatri- og socialudvalget modtager løbende de åbne dagsordener og referater til møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Der var senest møde i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg den 22. september 2023. Det næste møde er den 15. december 2023.

Beslutning

Der var ingen bemærkninger til punktet.

Jacob Klærke var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 8: Gensidig orientering #

1-00-22-22

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Mødeplan for psykiatri- og socialudvalget er vedlagt.

Beslutning

Administrationen orienterede om status på arbejdet med rokadeplan for Psykiatrien.

Administration orienterede om en række emner i relation til Socialområdet i Region Midtjylland.

Jacob Klærke var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Mødeplan for psykiatri- og socialudvalget

Punkt 9: Underskriftsark #

1-00-22-22

Sagsfremstilling

Psykiatri- og socialudvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

Underskriftsarket er journaliseret på sagen.

Alle var mødt, undtagen Jacob Klærke, der havde meldt afbud. Marianne Karlsrose deltog fra punkt 2.

Mødet blev hævet kl. 15.45.